ESVED BİN YEZÎD NEHAÎ (radıyallahü anh)

Tabiînden büyük bir fıkıh âlimi. Hadîs ilminde hafızlık (yüzbin hadîs-i şerîfi senedleriyle birlikte ezberlemiş olma) derecesinde olup, zamanında, Kûfe'nin âlimi idi. Künyesi Ebû Amr'dır. Büyük âlim İbrâhîm Nehaî'nin dayısı, Abdurrahmân bin Yezîd'in kardeşidir. Doğum târihi bilinmemektedir. 75 (m. 694)'de vefât etti. İlmi, yaşayışı, hâli tamamen İslama uygun olduğundan bu büyük âlime Cennet ehli derlerdi.

İbn-i Mes'ûd, Hüzeyfe, Bilâl ve Muaz'dan (r.anhüm) hadîs-i şerîf öğrendi. Oğlu Abdurrahmân, İbrâhîm, Ebû İshâk Essebîî ve Udde ondan hadîs rivâyet ettiler. İbâdet konusunda çok ileri mertebelerde idi. Sararıp soluncaya kadar oruç tutardı. Ramazan-ı şerîfte her iki gecede bir Kur'ân-ı kerîmi hatmederdi (Başından sonuna kadar okurdu). Ramazan-ı şerîfin dışında, Kur'ân-ı kerîmi her altı gecede bir hatmederdi. Dünyaya önem vermezdi. Seksen defa hac ve umre yapmıştı.

Şa'bi hazretlerine, Esved Nehai'den (radıyallahü anh) sorulunca, "O, çok oruç tutar, gece çok namaz kılar ve çok da hac eder" cevabını verdi.

Alkame bin Kays ona "Niçin bu cesede o kadar azâb ediyorsun" deyince, "Bu vücudun rahatlığını istiyorum" cevabını verdi.

Birgün ağlıyordu. "Niçin ağlıyorsun?" dediklerinde, "Niçin ağlamıyayım, ağlamaya benden daha lâyık kim var ki!" buyurdu. Namaz vakti olunca, hemen orada, namaz için kalır, namazını kılmadan ayrılmazdı."

Bildirdiği hadîs-i şeriflerden bazıları: "Mallarınızı zekât vermek sûretiyle koruyunuz. Hastalarınızı sadaka ile tedâvi ediniz. Belâdan korunmak için, duâ ediniz."

"Eğer ilim sahipleri, ilmi korusalar, onu ehline verselerdi, zamanlarında insanların efendisi ve üstünü olurlardı. Fakat onlar, ilmi dünyalıklarından istifâde etmek için, dünyâya sarılanlara bağışlıyorlar."

"Hazret-i Âişe'ye, "Resûlullah (aleyhisselâm) evinde ne yapardı?" diye soruldu. Buyurdu ki:'Ev işiyle uğraşırdı. Ehl-i iyaline (ailesine) hizmet ederdi; namaz vakti gelince câmiye çıkardı."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mevdû'ât-ül-ulûm (Osm.), cild-1, sh. 462

2) El-A'lâm, cild-1, sh. 330

3) Hilyet-ül-evliyâ, cild-2, sh. 102

4) Tezkiret-ül-evliyâ, cild-2, sh. 50

5) Tehzîb-üt-tehzîb cild-1, sh. 190